

AanZet +16

Vriendschap

Belangrijk en waardevol

verbindt jongeren

Gereformeerde Gemeenten

AanZet

AanZet is het +16 werkmateriaal van de Jeugdbond voor jongeren en jeugdverenigingen van de Gereformeerde Gemeenten.

Kijk voor meer informatie op jbgg.nl/+16/aanzet

Redactie

Bartjan Boer, Corine Bravenboer-Bosland,
Henri Keurhorst, Aline van de Maat (voorzitter),
Dirk-Jan Nijsink (eindredactie), Frank van Putten,
Klazine Tuinier

Vormgeving en druk

Verloop drukkerij, Alblasserdam

Gereformeerde Gemeenten

Jeugdbond Gereformeerde Gemeenten

Postbus 79

3440 AB WOERDEN

903480 489948

www.jbgg.nl

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Hoofdstuk 1	
Wat is vriendschap?	5
Hoofdstuk 2	
Kenmerken van vriendschap	7
Hoofdstuk 3	
Vriendschap en de Bijbel	9
Hoofdstuk 4	
Verwerking	12

Inleiding

Vriendschap

Met vrienden gezellig wat drinken, samen sporten of een rondje lopen en ondertussen kletsen; vriendschap heeft veel invloed op je leven. Dat blijkt als je bijvoorbeeld een keuze maakt voor studie of werk. Zo'n keuze wordt beïnvloed door verschillende mensen en omstandigheden. Maar zeker ook door vrienden. Je ziet het aan de tijd die mensen met hun vrienden doorbrengen. Dat is zeker zoveel tijd als die met familie wordt doorgebracht. Dat is overigens niet vreemd: vrienden kies je namelijk zelf. Dit is in tegenstelling met bijvoorbeeld familie.

Deze *Aanzet* gaat over de vraag: hoe geef jij vriendschap vorm? Het eerste gedeelte gaat daarom over wat vriendschap is. In het tweede stuk staat het vriend- en vriendin-zijn centraal en in het laatste deel gaat het over vriendschap met God. In de verwerking denk je verder na over hoe je vriendschap praktisch vormgeeft.

Wat is vriendschap?

Vriendschap hoort bij mensen en is er altijd geweest tussen mensen. Vriendschap is een geschenk van God. Mensen hebben een innerlijke behoefte aan contact met andere mensen. In heel de (Bijbelse) geschiedenis kom je voorbeelden tegen van vriendschap. Augustinus zei al: "Een vriend is iemand die alles van je weet en toch van je houdt." De Bijbel spreekt over de vriendschap tussen bijvoorbeeld David en Jonathan. Wat valt bij deze vriendschap op? Dat vriendschap blijft bestaan door moeilijkheden heen! David en Jonathan waren eigenlijk elkaars rivalen. Jonathan de zoon van koning Saul, de beoogde koning en David, de man die door God was uitgekozen om koning te worden. Je zou denken dat dit verwijdering op zou leveren tussen deze twee mannen. Maar juist deze moeilijke situatie bracht hen samen en was de basis van hun vriendschap. Een ander voorbeeld van vriendschap in een moeilijke situatie is die van de vier vrienden in Marcus 2. Zij zorgen voor hun beperkte vriend door hem bij Jezus te brengen. Hieruit blijkt dat vriendschap heel ver kan gaan en niet altijd gemakkelijk of alleen plezierig hoeft te zijn. Vriendschap kan juist in een lastige situaties tot grote steun zijn.

Soorten vrienden

Vriendschap is een bijzondere relatie tussen twee personen. Bij vriendschappen speelt het karakter een grote rol. Mensen trekken elkaar aan, omdat de karakters overeenkomen of omdat ze juist tegengesteld zijn aan elkaar. Denk maar aan de uitspraak: "Tegenpolen trekken elkaar aan." Er zijn ook verschillende soorten vrienden. Iedereen herkent dat wel. Je hebt kennissen. Dat zijn mensen met wie je het gezellig hebt en met wie je goed kan opschieten. Je hebt vrienden. Dat zijn er vaak minder. Het zijn mensen die je vertrouwt en met wie je veel deelt. Ze weten meer van je dan kennissen. Onder deze vrienden zijn er een aantal die echt je allerbeste vrienden zijn. Die vertrouw je helemaal. Dat zijn de mensen die jou soms nog beter kennen dan dat jij jezelf kent.

Vriendschap is belangrijk en waardevol. Maar omdat vriendschap heel hecht kan zijn, kan het je ook erg kwetsen. Verder kan het heel moeilijk zijn om vriendschap om je heen te zien en dit zelf te missen. Misschien heb jij hier ervaring mee. Dat is lastig en het kan zwaar zijn. Als je vrienden hebt, stap dan ook eens op iemand af die geen vrienden heeft. Probeer hem of haar te betrekken bij jouw groep. Bedenk dat God de Gever is van al het goede en ook jou een waardevolle vriendschap wil geven!

Kenmerken van vriendschap

Wat is belangrijk voor een goede vriendschap? Een aantal elementen van vriendschap worden in dit hoofdstuk uitgewerkt.

Gezamenlijke interesses

Eén van de dingen die belangrijk zijn om een goede vriendschap te beginnen zijn gezamenlijke interesses. Je kunt je hier vast wel iets bij voorstellen. Het is leuk om samen over dezelfde sport te praten of naar dezelfde muziek te luisteren. 'Samen' is een belangrijk woord bij vriendschap. Vrienden ben je samen, niet alleen. Dat betekent dat het ook goed is om met z'n tweeën of met nog meer andere vrienden iets leuks te doen. Dat 'leuks' is natuurlijk voor iedereen anders. Als je verschillende dingen leuk vindt is het ook een uitdaging om juist eens iets te doen wat je vriend of vriendin leuk vindt en jij wat minder. Je kunt je zo verdiepen in de interesse van een ander. Dit kan ook je vriendschap weer verdiepen.

Vertrouwen

Als goede vriend of vriendin deel je veel samen. Beste vrienden of vriendinnen mogen bijna alles van je weten. Maar dat alles vertel je niet zomaar! Zo weten je vrienden vaak het eerste dat je verliefd bent of iemand leuk vindt. Of je bespreekt met een vriend of vriendin dat iemand je gekwetst heeft. Je deelt verdriet en blijdschap. Iets wat je geraakt heeft, iets waar je boos over bent of wat je juist blij maakt. Je wilt niet dat iemand anders dat ook hoort. Een sleutelwoord hierbij is 'vertrouwen'. Want als jij jouw geheimen of kwetsbaarheden aan een ander vertelt, wil je wel dat het bij hem of haar veilig is. Jij wilt een ander kunnen vertrouwen maar het is minstens zo belangrijk dat jij zelf te vertrouwen bent. Als je iets van iemand anders hoort is het belangrijk om het voor jezelf te houden. Vertrouwen is de basis voor een goede vriendschap. Nog een paar dingen die belangrijk zijn bij vriendschap. Denk bijvoorbeeld aan eerlijkheid. Openheid en eerlijkheid zijn cruciaal bij een goede vriendschap.

Ga je dingen voor elkaar verzwijgen leidt dit tot nare situaties. Als je open en eerlijk bent, is vertrouwen makkelijker en zal het je vriendschap verdiepen. Sta verder open om van elkaar te leren. Vriendschap is geven en ontvangen. Het is belangrijk dat jij iets voor een ander over hebt. Maar het is minstens zo belangrijk dat je ook 'dankjewel' kan zeggen als iemand iets voor jou doet! Laat er een gezond evenwicht zijn in geven en ontvangen. Een ander element voor vriendschap is 'trouw'. Soms kan een vriend of vriendin je teleurstellen. Geef een waardevolle vriendschap niet zomaar op. Probeer trouw te blijven en je vriendschap een nieuwe kans te geven ook als iemand je is tegengevallen. Vriendschap kan en moet groeien.

Altijd bij elkaar terecht kunnen

Natuurlijk is het het leukst om vrienden te zijn in prettige omstandigheden. Het is fijn om samen iets te ondernemen of te lachen. Maar vrienden ben je niet alleen als het gezellig is. Juist ook in moeilijke omstandigheden zijn vrienden heel waardevol. Bij een verlies of na een lastige situatie heb je ook behoefte aan je vrienden. Om over dat moeilijke te praten of om juist iets te doen waarbij je alles even kan vergeten. Dat kan voor een vriend of vriendin moeilijk zijn. Wat moet je zeggen? Wat verwacht iemand van jou? Zorg dat je er altijd bent voor je vriend of vriendin. Ook in een moeilijke omstandigheden. Het is misschien lastig of spannend, maar vaak wijst het is zich vanzelf. Als je in een lastige situatie zit en je hebt een goede vriend of vriendin, blijf dat ook met hem of haar in contact en laat merken dat je het fijn vindt dat deze persoon er voor je zijn.

Spreken over geloof

Je hebt vrienden die geloven en vrienden die niet geloven. Het is heel goed als je geloof kan delen in een vriendschap. Als je je geloof niet kan delen is het moeilijker om in je vriendschap op God gericht te blijven. Een vriendschap kan je dan van God afleiden. Als je samen God liefhebt, kun je elkaar in moeilijke situaties steunen door op God te wijzen of met en voor elkaar te bidden. Als de één twijfelt wat het geloof betreft of het moeilijk vindt om te geloven, kan de ander je op Gods trouw wijzen. Dit klinkt natuurlijk als de ideale situatie. In de praktijk kan het moeilijk zijn om je geloof te delen. De één doet dit makkelijker dan de ander. Toch is het heel waardevol. Bidt daarom of de Heere je de vrijmoedigheid wil geven om ook over het geloof te hebben met je vrienden.

Vriendschap en de Bijbel

De Heere en Mozes

Ook in de Bijbel wordt gesproken over vriendschap. Zo staat er in Exodus 33 vers 11 dat de Heere met Mozes spreekt als met een vriend. Dat is bijzonder! Want sinds de zondeval zijn mensen in plaats van vrienden vijanden van God. Door Gods genade krijgen mensen weer een relatie met de Heere. Vaak wordt dit vergeleken met een Vader en kind verhouding. Maar in de relatie tussen Mozes en de Heere wordt het woord 'vriend' gebruikt. Na het lezen van deze schets weet je wat meer over vriendschap. Daarom begrijp je nu ook beter wat een wonder het is dat God een mens die Zijn vijand was een vriend noemt. Dat is van Gods kant naar Mozes toe. Een ander voorbeeld van vriendschap in de Bijbel staat in het Hooglied van Salomo. Hier noemt de bruid, waarmee Gods kinderen bedoeld worden, haar Bruidegom, dat is de Heere Jezus, haar Vriend. In dit geval duidt het woord vriend zelfs op een liefdesrelatie tussen God en mensen.

De Heere Jezus als Voorbeeld

De Heere Jezus Zelf heeft het goede voorbeeld gegeven als het om vriendschappen ging. Hij had een diepe vriendschap met Zijn discipelen. Hij leerde hen levenslessen. Hij was niet alleen hun Vriend maar ook hun Leermeester. Dat merk je op de manier waarop Hij hen terecht wees. Uit Zijn manier waarop Hij met mensen omging sprak liefde en barmhartigheid voor de naaste en voor Zijn vrienden. Hij had geduld met Zijn discipelen. Hij was hen trouw. Zelfs toen de discipelen Hem in de hof van Gethsemané in de steek lieten. Hij nam het voor hen op bij Zijn gevangenneming: *Indien gij dan Mij zoekt, zo laat dezen heengaan*. Dat staat in Johannes 18 vers 8. Maar de discipelen vertrouwden Hem ook. Zij durfden Hem dingen te vragen die ze niet begrepen.

Jezus en Petrus

De Heere Jezus zegt in Lukas 22 vers 31 en 32 dat Petrus de duivel Hem zal ziften als de tarwe. Hij zegt er achteraan: *Maar Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophoude*. Wat blijkt daar een vriendschap uit voor Petrus! In het vervolg lees je dat Petrus ook veel om de Heere Jezus gaf. Hij geeft namelijk als antwoord in vers 33: *Heere, ik ben bereid, met U ook in de gevangenis en in den dood te gaan*. Zo ver gaat de vriendschap tussen de Heere Jezus en Petrus. Jezus zegt hier Zelf over in Johannes 15 vers 13: *Niemand heeft meerder liefde dan deze, dat iemand zijn leven zette voor zijn vrienden*. Dat wilde Petrus voor de Heere Jezus doen maar dat heeft Jezus ook gedaan voor mensen die Hij Zijn vrienden noemt!

Eén met Hem

De Heere Jezus gaf veel om Zijn vrienden. Dat blijkt ook uit de vriendschap die Hij deelde met Martha, Maria en Lazarus. Jezus was erg verdrietig toen Lazarus gestorven was. Ook kwam Hij vaak bij Martha, Maria en Lazarus. Hij bracht tijd met hen door. Ook dat is een voorbeeld wat Hij ons geeft. Maar het allerbelangrijkste is toch dat wij door genade één mogen Zijn met Heere. Dat Hij alles van ons weet. Hij is de meest betrouwbare Vriend. Hij was trouw tot in de dood. Een relatie met Hem overtreft al onze aardse vriendschappen!

Vriendschap als gebod

In Johannes 15 legt de Heere Jezus ook uit wie Zijn vrienden zijn. In eigen woorden gezegd ben je Zijn vriend wanneer je doet wat Hij ons geboden heeft. Wat heeft de Heere Jezus ons dan geboden? Heel veel, maar het grootste gebod is: *En gij zult den Heere, uw God, liefhebben uit geheel uw hart, en uit geheel uw ziel, en uit geheel uw verstand, en uit geheel uw kracht. Dit is het eerste gebod. En het tweede aan dit gelijk, is dit: Gij zult uw naaste liefhebben als uzelf. Er is geen ander gebod, groter dan deze*. Marcus 12 vers 30 en 31. Als je de Heere en je naaste dus liefhebt mag je ook deze bijzondere vriendschap tussen de Heere Jezus en Zijn kinderen met Hem delen.

Verwerkingsvormen

Introductieopdracht

Doel: het thema 'vriendschap' koppelen aan de Bijbel en het christen-zijn

1. Vraag de jongeren om drie dingen te noemen die zij kenmerkend vinden voor een vriendschap.
2. Neem de 3 kenmerken over op een groot papier en vul samen de onderstaande tabel in. (Schuingedrukt is vast een voorbeeld gegeven.)

Kenmerk van vriendschap	Verbinding met christen-zijn
Gezellige dingen doen	Samen genieten van het goede wat God geeft (en dat ook benoemen?)

Verwerkingsopdracht - Stellingen

Doel: nadenken over vriendschap als christen

1. Deel de jongeren in groepjes in. Geef elk groepje één van de volgende stellingen:
  - a. Als christen moet je proberen vrienden te krijgen die niet christelijk zijn, zodat je hen over God kunt vertellen.
  - b. Je kunt alleen écht vrienden zijn als je het geloof in God deelt.
  - c. Een vriendschap tussen christenen kan nooit kapot gaan: je vergeeft elkaar als je elkaar verkeerd behandelt.
  - d. Als christen moet je ál de mensen om je heen liefhebben. Verschil maken tussen vrienden en niet-vrienden is dus on-Bijbels.
  - e. Je kunt zien of iemand christen is aan hoe hij/zij met zijn/haar vrienden omgaat.

2. Geef de jongeren een groot papier met stiften en vraag hen om een korte presentatie voor te bereiden over de stelling en hun idee daarbij. Vraag hen daarbij om hierin concrete voorbeelden uit hun leven en Bijbelteksten te betrekken.
3. Laat de jongeren de posters aan elkaar presenteren.

Verwerkingsopdracht - Bijbelstudie

Doel: bestuderen wat de Bijbel vertelt over vriendschap

Lees Johannes 15:12-19. In dit gedeelte lezen we verschillende dingen over vriendschappen:

- o In vers 14 en 15 zegt de Heere Jezus "Gij zijt Mijn vrienden..."
  - o In vers 12 en 17 geeft de Heere Jezus de discipelen opdracht om elkaar lief te hebben
  - o In vers 18 en 19 zegt de Heere Jezus dat de wereld de discipelen zal haten "omdat gij van de wereld niet zijt"
1. Zijn er woorden of zinnen die je niet goed begrijpt in dit stukje? Probeer samen de betekenis hiervan te achterhalen.
  2. Wat zegt dit Bijbelgedeelte over vriendschap? Wat zijn de drie belangrijkste boodschappen uit dit gedeelte?
  3. Wat zegt dit Bijbelgedeelte jou persoonlijk?
  4. Kan je Jezus wel een Vriend noemen of is dat oneerbiedig? Wat zal de Heere Jezus hier zelf mee bedoeld hebben?
  5. Wat zegt dit Bijbelgedeelte over vriendschappen met ongelovigen? Vergelijk dit ook met bijvoorbeeld 1 Korinthe 10:30-33.
  6. Jezus geeft in vers 12 en 17 opdracht aan de discipelen om elkaar lief te hebben. In ditzelfde hoofdstuk wordt ook de Heilige Geest aan de discipelen beloofd (vers 26). Wat voor invloed heeft de Geest op vriendschappen? Bekijk daarvoor ook wat in Galaten 5:22 staat over vruchten van de Geest.

Actieve verwerking

Het thema 'Vriendschap' is juist ook een mooie aanleiding om actief met elkaar aan de slag te gaan. Hieronder is een voorbeeld gegeven.

1. Organiseer een quiz. Dit kan in principe rond ieder willekeurig onderwerp. Laat de jongeren in groepjes tegen elkaar spelen. Regel een leuke prijs voor de winnaar, zodat iedereen gemotiveerd is om echt te winnen.

2. Bespreek na afloop hoe ook in zo'n spel het christen-zijn naar voren komt. (Vertel dit nog niet van tevoren, zodat de jongeren zich niet bewust anders gaan gedragen!)
- o Hoe ga je bijvoorbeeld als winnaars met de verliezers om, en andersom?
- o Hoe behandel je de andere partij tijdens het spel?
- o Wat doet competitie en het willen winnen met je in de omgang met andere mensen?

Uiteraard zijn er ook veel andere spellen mogelijk. Het is goed om na het spel weer de koppeling te maken met het christen-zijn en gedrag na te bespreken, zodat de inleiding verbonden wordt aan de dagelijkse praktijk.

Notities

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There is no handwriting or other markings on the paper.

verbindt jongeren

T (0348) 489948 **E** info@jbgg.nl **I** www.jbgg.nl

Bezoekadres Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden **Postadres** Postbus 79, 3440 AB Woerden